

ಅರಣ್ಯ ಹನನ

ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಅತ್ಯಂತ ಕೂರ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನಿಷ್ಕರುಣೆಯಿಂದ, ಭವಿಷ್ಯದ ಸುರಿತಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಕಾಳಜಿಯಿಲ್ಲದೇ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯ ನಾಶವೂ ಒಂದು. ಅರಣ್ಯಗಳು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಜೀವ ಜಗತ್ತಿನ ತೊಟ್ಟಿಲುಗಳು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟುದೇ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ, ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದಿಂದ ದೂರವಾಗಿರುವ ವಾಸ್ತವ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತಡವಾಗಿಯೇ. ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಂತೂ ಕಾಡುಗಳಿಗೊಂದು ಪಾವಿತ್ರದ ಪರಿವೇಷವೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿದ್ದು ಕಾಡುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ತಪೋವನಗಳಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಗುರುಕುಲಗಳಲ್ಲಿ. ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಜನ್ಮಭೂಮಿ ಭಾರತದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿ. ವೇದಕಾಲೀನ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯವೆಂಬುದು ಅವರ ಆಸ್ತಿತ್ವದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು; ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಶ್ರದ್ಧಾಕೇಂದ್ರವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಋಗ್ವೇದದಲ್ಲಿನ 'ಅರಣ್ಯಾನಿ'ಯನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಸೂಕ್ತಗಳು ಭಾರತೀಯ ಮನಸ್ಸು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆತ್ಮೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

ಆದರೆ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬೀಜರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮೂರ್ತಗೊಂಡು ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನೇ ಆಹುತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದುದು ಒಂದು ವಿಪರೀತ. ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕನಸನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗಾಗಿ, ಅನಂತರ ವಸತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಾ ಬಂದ. ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ದಟ್ಟವಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಕಾಡು ಬಯಲಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ವೇಗೋತ್ಕರ್ಷ ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂತು. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ, ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ-ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಹನನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಉರವಲಿಗಾಗಿ, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳಿಗಾಗಿ, ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಬಹುತೇಕ ಅರಣ್ಯಗಳಷ್ಟೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹಿಮಾಲಯದ ದಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳು,

ವಿಂಧ್ಯವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕದ ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಕಾಡುಗಳು- ಎಲ್ಲವೂ ಮನುಷ್ಯನ ಆಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ, ದುರಾಶೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ 'ಹಸಿರು ಹತ್ಯೆ'ಯ ಕ್ರೌರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಸರ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಗಮನಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಕಣಜಗಳೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿದ್ದ ಹಲವು ದೇಶಗಳು ಇವತ್ತು ಬಹುಪಾಲು ಮರುಭೂಮಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿರುವುದು ಈ ಅವ್ಯಾಹತ ಅರಣ್ಯ ನಾಶದಿಂದಲೇ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು.

ಮರಳುಗಾಡುಗಳನ್ನು ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಮನುಷ್ಯ, ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಾ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮರುಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ಮನುಷ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಬರ್ಬರ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದ ಕವಿ ಕುವೆಂಪು 1983 ರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ- 'ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬತ್ತಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾವು ಹೀಗೆಯೇ ಅಪಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಚಂದ್ರ ಗ್ರಹದಂತೆಯೇ ನಿರ್ಜಲ, ನಿರ್ಜನ, ನಿರ್ವಾಯು ಗ್ರಹವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಧನದಾಹಿಯಾದ ಆಧುನಿಕ ಮನುಷ್ಯ ಇಂಥ ವಿವೇಕದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವುಡನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಅರಣ್ಯನಾಶದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಸರಪಳಿ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಒಂದೆರಡಲ್ಲ, ಪರಿಸರ ಅಸಮತೋಲನ, ಮಳೆಹಾನಿ, ಭೂಸಾರನಾಶ, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲಗಳ, ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಅವಸಾನ, ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯ, ಅನಾರೋಗ್ಯ- ಇಂಥ ಹಲವಾರು ಸಂಗತಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೀವಲೋಕವನ್ನೇ ಕಂಗೆಡಿಸುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯನಾಶವೇ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಾಳಜಿಯಿರುವವರು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲಾರರು. 'ಅರಣ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ, ಅರಣ್ಯ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ' ಎಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮಾತ್ರ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

■ ವೈನತೇಯ

ಮಾತೇ ಮತ್ತು

- * ಆಧುನಿಕ ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಜಾತಿದ್ವೇಷ ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ, ತೊಡಕಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ವೈಚಾರಿಕ ಪ್ರಗತಿಯ ಎದುರು ಮುಂದು ಬೀಳುತ್ತದೆ.

-ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ
- ★ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾನವನಲ್ಲಿ 'ನಾನು' ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರ ಅಡಗಿರುತ್ತದೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆತ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

-ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ
- ★ ಎಲ್ಲ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಗೂ ಮಸಿ ಬಳಿಯುವುದು ಹಣದ ದುರಾಸೆ.

-ಸುಭಾಷಿತ
- ★ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ; ನಿಮಗೆ ಸ್ವಸ್ಥ ಮನಸ್ಸಿದ್ದದ್ದೇ ಆದರೆ ನೀವು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲವೂ ಆರೋಗ್ಯಕರವೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು, ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮೊಳಗೂ, ಸಮಾಜದಲ್ಲೂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

-ಸ್ವಾಮಿ ರಂಗನಾಥಾನಂದ

- ★ ದೇವಾಲಯವೊಂದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದವರಿಗಿಂತ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಸಿದವರೇ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ!

-ಆರ್.ಎಂ.ಹಡಪದ
- ★ ನಿಷ್ಕಲ್ಮಶ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು ಬೇರೆಯವರ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಕೊಳಚೆ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿರುವ ಕೊಳಚೆಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾನೆ.

-ನಿತ್ಯ ಚಿಂತನ, ಬ್ರಹ್ಮಕುಮಾರಿ ಈಶ್ವರಿಯ ವಿವಿ
- ★ ದಿಟವಾಗಿ ಮಾನವನಾಗುವುದು ದಿಟವಾಗಿ ರಾಜನಾಗುವಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ, ಎರಡಕ್ಕೂ ಧೈರ್ಯ, ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಶುದ್ಧ ಮನೋಧರ್ಮ, ಸಾಧನೆ ಬೇಕು.

-ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
- ★ ಮನುಷ್ಯನಾಗುವುದೆಂದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು; ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷ ಸಹಿಸುವುದು... ದ್ವೇಷಿಸದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಶತಾಯು ಗತಾಯು ಹೋರಾಡುವುದು, ವಿಘ್ನತೆಯ ನಡುವೆಯೂ ಹೋರಾಟ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು.

-ಎಚ್.ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ

- ★ ಮನುಷ್ಯರು ಸುಮನಿದ್ದರೆ ಜೋರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! ತಿರುಗಿ ಬಿದ್ದರೆ ಸೊನ್ನೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ!

-ಪಿ.ಲಂಕೇಶ್
- ★ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಭತ್ತ ಬೆಳೆ, ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆ ಆದರೆ ಮರ ಹಾಕು, ಶತಮಾನಗಳ ಯೋಜನೆಯಾದರೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ರೂಪಿಸು.

-ಚೀನಾ ಗಾಡೆ
- ★ ಮನುಷ್ಯ ತನಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕೊಂಡು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದು ಅವನಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

-ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಮೂರ್
- ★ ಮದುವೆ ಆದವನಿಗೆ ನೂರೇಂಟು ಯೋಚನೆ; ಮದುವೆ ಆಗದವನಿಗೆ ನೂರೇಂಬತ್ತು ಯೋಚನೆ.

-ಫಿನ್ಲೆಂಡ್ ಗಾಡೆ
- ★ ಮದುವೆ ಆಗದ ಗಂಡಸು 'ನವಿಲು', ಮದುವೆ ಆಗಲು ಒಪ್ಪಿದವನು 'ಸಿಂಹ', ಮದುವೆ ಆದವನು 'ಕತ್ತೆ.'

-ಜರ್ಮನ್ ಗಾಡೆ